

PERKAA AJOISSA

Varhaisperkaus on havupuutaimikoiden hoitomuoto. Kun vesakko kasvaa taimien yli, perkauksella on jo kiire.

TEKSTI PEKKA VIRTAMO | KUVAT HARRI MÄENPÄÄ

Kemera-vinkki

Kemera-tukien myöntäminen keskeytettiin 6. toukokuuta loppuvuoden ajaksi taimikon varhaishoidon osalta. Tänä vuonna varhaishoidon tukea ei siis voi enää hakea.

Kemera-tukea taimikon varhaishoitoon (160 e/ha) myönnetään taimikon perkauksen ja harvennukseen sekä verhopuuston poistoon ja harvennukseen.

Kemera-tukea on haettava ennen töiden aloittamista. Tukirahat loppuvat yleensä vuosittain kesken, joten toimi ajoissa. Pidä mielessä, että varhaishoito on tärkeä metsänhoidon työläji myös ilman tukirahaa.

LISÄTIETOJA
metsakeskus.fi/tuki-taimikon-varhaishoitoon

VEROVINKKI

Kaikki taimikonhoidon kustannukset ovat metsäverotuksessa vähennyskelpoisia. Vähentää voi raivaussahan tai muiden työvälineiden hankintahinnan, sahan huolto- ja käyttökulut sekä ostetun raivaustyön kustannukset. Myös matkakustannukset metsäpalstalle voi vähentää.

Arvonlisäverovelvollinen metsänomistaja ilmoittaa palvelujen hintoihin sisältyvät alvit kausi-

veroilmoituksella. Hän voi vähentää ne puukaupasta maksamista arvonlisäveroista. Mikäli metsänomistaja ei ole alv-velvollinen, hän merkitsee kustannukset alveineen veroilmoituksen vuosimeinoin.

Jos taimikon varhaishoitoon on saatu Kemera-tukea ja tuki on maksettu suoraan metsänomistajalle, se on metsäverotuksessa verotettavaa pääomatulona.

Teijo Sutinen perkaa kuuselle istutettua kuviota. Koivut ja muut lehtipuut raivataan pois kuusten kasvua haittaamasta.

Näin teet varhaisperkauksen

1 Varhaisperkaus tehdään kuviolla, jotka on uudistettu kuuselle tai männylle.

2 Tee tai teetä varhaisperkaus, kun kasvatettavat istutustaimet ovat 1–2 metrin pituisia ja luontaiset sekä kylvötaimet 0,5–1 metrin pituisia ja lehtipuuvesakko haittaa niiden kasvua. Sopiva aika on viimeistään 4–6 vuoden kuluttua uudistamisesta.

3 Jos lehtipuiden kantovesoista syntyneet vesat nousevat uudestaan häiritsemään havupuiden taimia, toista perkaus erityisesti männyn kylvötaimikoissa.

4 Täysperkauksessa poistetaan kaikki lehtipuut lukuun ottamatta taimikon selviä aukkopaiikkoja, joihin jätetään esimerkiksi rauduskoivua. Poista myös etukasvuisia ja huonolaatuisia havupuita.

5 Reikäperkauksessa poistetaan lehtipuut noin metrin etäisyydeltä kasvatettavista taimista.

6 Varhaisperkauksen voi tehdä myös latvomalla lehtipuiden vesat. Katkaisukohtaan on oltava elävässä latvuksessa niin alhaalla, ettei sivuoksasta tai runkovesasta pääse kasvamaan uutta, havupuiden kasvua haittaavaa latvaa.

LÄHDE
Timo Saksa, Jari Miina, Karri Uotila: Taimikonhoito – tavoitteet, menetelmät ja kustannukset (Metsäkustannus 2016)

Tavallinen vai kolmiotera? Kolmiotera sopii horsman ja hentojen vesojen poistoon.

Reikäperkauksessa säästetävän taimen ympäriltä poistetaan puusto noin metrin säteeltä.

Taimikon varhaisperkaus on kuin säästöpossuun säästämistä. Pikavoittoja ei jaeta, mutta pitkällä tähtäimellä tuottoa tulee. Ja toisinpäin: jos et tee mitään, pahimmassa tapauksessa hupenee pääomakin.

”Siinä saa monta vuotta aikaisemmin tilin, kun tekee heinimisen ja varhaisperkauksen ajoissa”, kiteyttää Joensuun Oskolassa kuusentaimikkoa perkaava **Teijo Sutinen**.

Työmaa on tällä kertaa Sutisen omalla tilalla. Kuusentaimikko on noin metrin korkeista, osin hiukan pitempääkin. Lehtipuun vesat ovat jo kirineet ohi kuusista, joten perkaamisella alkaa olla kiire.

Työkaluna raivaussaha

Varhaisperkaus tehdään kuvioille, jotka on uudistettu joko kuuselle tai männylle.

”Ne puut, joita kuviolla kasvatetaan, ovat etusijalla, kun taimia harvennetaan. Tällä työmaalla jätän istutetut kuusentaimet”, Sutinen kertoo.

”Niiden lisäksi jätän luontaisesti syntyneitä männyntaimia, jos vaikka kuusille satuisi jotain. Hirvethän eivät kuusentaimia syö, mutta jos tulee lumituhoja tai iskee kova halla, silloin ovat ainakin männyntaimet kasvamassa.”

Varhaisperkauksen tekijöissä on kaksi koulukuntaa: niitä, jotka poistavat kaikki lehtipuut, ja niitä, jotka jättävät erityisesti kuusentaimikon sekaan lehtipuiden taimia.

Teijo Sutinen jättää tähän taimikkoon myös lehtipuun taimia niin, että ne eivät häiritse kuusten ja mäntyjen kasvua.

”Jätän koivuja ja pihlajia hirville, jotteivät ne söisi luontaisesti syntyneiden mäntyjen taimia. Jos on oikein selvä aukko, siihen saatan jättää pajunkin, mutta yleensä en, koska paju vesoo ja lisääntyy vauhdilla.”

Taimikkoa peratessaan Sutinen käyttää normaalia, pyöreää raivaussahan terää.

Raivatessa kannattaa edetä mahdollisimman suoraa linjaa, jotta työ etenee sujuvasti.

”Taimikossa kasvaa varttuneempaakin puuta, johon pyöreä terä puree paremmin. Kolmioteraa käytän joskus esimerkiksi horsmikkoon.”

Jää usein tekemättä

Teijo Sutinen on suorittanut metsurin ammattitutkinnon mutta työskentelee metsurina vain osa-aikaisesti. Sulan maan kaudella vapaa-aika ja lomat kuluvat asiakkaiden metsissä taimikonhoitotöissä.

”Yleensä raivaan tureutunutta taimikkoa. Hyvin vähän niissä on tehty varhaisperkausta. Metsänomistajat eivät varmaan ymmärrä sen merkitystä. Jos varhaisperkaus viivästyy 5–7 vuotta, sitten pitääkin melkein parin vuoden välein käydä taimikko läpi, kunnes havupuut pääsevät voitolle.”

Sutinen ei osaa sanoa selvää syytä siihen, miksi taimikonhoitotöitä ei tehdä oikein eikä ajallaan.

”En tiijä. Kun olen jutellut sellaisten metsänomistajien kanssa, jotka asuvat maalla, eivät nekään ymmärrä sitä hoitohommaa. Näköjään pitäisi melkein olla mehtäalan ammattilainen, että ymmärtäisi sen, että varhaisperkaus on tärkein metsänhoitotyö.”

Muista myös heinäminen

Sutinen muistuttaa, että jo varhaisperkausta edeltävinä kesinä on syytä käydä tarkistamassa taimikon tila ja arvioida heinäamisen tarve. Rehevillä kasvupohjilla heinät, horsma ja vadelma jättävät taimet varjoonsa yllättävän nopeasti. Pahimmassa tapauksessa ne tukahduttavat taimen. Syksyllä tehty heinäntorjunta takaa sen, että heinät eivät talvella taivu taimen päälle lumen painosta.

”Teen heinimisen talleamalla. Heinäntorjunta pitäisi tehdä ainakin kahdesti, niin sitten se jo tehoaa.”

Sutinen antaa vinkin heinäämisen helpottamiseksi kuvioilla, joissa horsmat uhkaavat peittää taimet näkyvistä:

”Olen merkannut taimet kuitunauhalla, silloin ne löytyvät helpommin.” ●

» Varhaisperkaus on tärkein metsänhoitotyö.»

KINETIC

Pienmetsäkone Yanmarin diesel-moottorilla. Paino 1.9 tn, leveys 1.55 m, pituus 5,2-5,8 m, nosturi 4.7 m. Runko-ohjattu, kaikki 8 pyörää vetää. Lisävarusteita: Vinssi, telat, kippilava, energiakoura, maakauha, maapora.

Farma ja Country kuormaimet ja metsäperävaunut.

METSÄ-SÄÄMÄNEN OY

Kangaskatu 30, 76100 Pieksämäki, p. 0500 373 420

Tuotteet saat kotiovelle ja opastuksen kaupan päälle.

KAADA PUU SAHAA LANKUT

Saat meiltä sahalaitekset kaikenkokoisille rungoille.

Alaskan Small Log Mill on mihin tahansa moottorisahaan sopiva sahalaite, jolla saat rungon sahattua tuppeen, laudaksi tai pelkkahirreksi helposti.

249€
(sis. alv.)

SAHANPURU®

TYÖKALUJA MAAILMAN RAKENTAJILLE

Sahanpuru on asiakkaisiin ja erityisesti törkeän hyvään asiakaspalveluun keskittyvä työkalujen verkkokauppa. Sahanpurun kauppias tiimeineen palvelee niin yksityisiä kuin yrityksiäkin suoraan varastoltaan Espoon Kilosta.

www.sahanpuru.fi